

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 3. juni 2022
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Debbie Henriette Nerving
Sagsnr.: 2022-0030-7566
Dok.: 2433733

Besvarelse af spørgsmål nr. 888 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 888 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 6. maj 2022. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Mattias Tesfaye

/

Thomas Jørn Rasmussen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 888 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere artiklen »Kvinde løslades efter to år bag tremmer i terrorsag«, bragt på avisen.dk, den 29. marts 2022, og vil ministeren på baggrund af artiklen redegøre for sagen samt kommentere, om regeringen med støtte fra Dansk Folkeparti vil stramme loven, sådan at personer tiltalt for terrorisme, forsøg på terrorisme og finansiering af terror altid som udgangspunkt skal være varetægtsfængslet indtil endelig dom og afsoning, og samtidig sikre at anklagemyndighedens kære af løsladelse i terrorsager altid har opsættende virkning med fortsat fængsling indtil landsrettens afgørelse?”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Der er i den omtalte sag rejst tiltale mod tre personer – to mænd og en kvinde - for bl.a. forsøg på terrorisme efter straffelovens § 114, stk. 1, nr. 1, 6 og 7, jf. § 21, ved frem til april 2019 at have gjort forberedelse til fremstilling af en eller flere bomber til brug for en terrorhandling et ukendt sted. Kvinden er desuden tiltalt for to forhold om terrorstøtte efter straffelovens § 114 b, nr. 1 og 2, til dels forsøg herpå, jf. § 21, begået i løbet af perioden fra februar til september 2019 og for to forhold om terrorfremme efter straffelovens § 114 e begået i løbet af perioden fra februar til december 2019.

Sagen er under hovedforhandling ved Københavns Byret.

Byretten afsagde den 28. marts 2022 skyldkendelse, hvor de to mænd blev fundet skyldig i forsøg på terrorisme i det væsentligste i overensstemmelse med tiltalen. Kvinden blev frifundet for forsøg på terrorisme, men fundet skyldig i de øvrige forhold i det væsentligste i overensstemmelse med tiltalen. Sagen blev udsat til den 31. maj og den 1. juni 2022, hvor strafudmålingen finder sted.

Efter afsigelse af skyldkendelsen løslod byretten samme dag kvinden under henvisning til, at fortsat varetægtsfængsling ville være i strid med retsplejelovens § 762, stk. 3. Byretten henviste bl.a. til den straf, som kvinden kunne forventes idømt efter byrettens bevisresultat. Kvinden havde da været varetægtsfængslet siden den 12. december 2019.

I kendelsen bemærkede byretten, at der for retten ikke forelå konkrete oplysninger, der gav retten grundlag for med den

fornødne grad af sikkerhed at antage, at en prøveløsladelse af tiltalte var utilrådelig, jf. straffelovens § 38, stk. 4, eller at prøveløsladelse med henvisning til straffelovens § 38, stk. 6, ikke ville kunne ske.

Københavns Politi kærede byrettens kendelse om løsladelse den 30. marts 2022.

Østre Landsret stadfæstede den 5. april 2022 byrettens kendelse under henvisning til byrettens begrundelse.

Efter straffelovens § 38, stk. 4, forudsætter prøveløsladelse bl.a., at den dømtes forhold ikke gør løsladelsen utilrådelig, og efter § 38, stk. 6, forudsætter prøveløsladelse af en person, som er dømt for bl.a. terrorrelaterede overtrædelser, endvidere, at den pågældende har deltaget i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny ligeartet kriminalitet.

Det kan endvidere oplyses, at Højesteret i flere afgørelser – bl.a. i kendelser trykt i U.2012.2271H og U.2020.3699H – har fastslået, at efter retsplejelovens § 762, stk. 3, kan fortsat varetægtsfængsling ikke anvendes, hvis fortsat frihedsberøvelse vil stå i misforhold til bl.a. den retsfølge, som kan ventes, hvis den sigtede findes skyldig.

Højesteret har i den forbindelse fastslået, at dette gælder, uanset om en varetægtsfængsling er begrundet i hensynet til retshåndhævelsen, og at der ved vurderingen af den forventede retsfølge tillige må tages fornødent hensyn til muligheden for at opnå prøveløsladelse til normal tid, jf. straffelovens § 38, stk. 1, hvorefter der, når to tredjedele af straffetiden, dog mindst 2 måneder, er udstået, kan træffes bestemmelse om prøveløsladelse.”

2. Efter retsplejelovens § 762, stk. 1, kan en sigtet varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at han har begået en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, såfremt lovovertrædelsen kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og 1) der efter det om sigtedes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at han vil unddrage sig forfølgning eller fuldbyrdelsen, eller 2) der efter det om sigtedes forhold oplyste er bestemte grunde til at frygte, at han på fri fod vil begå ny lovovertrædelse af den foran nævnte beskaffenhed, eller 3) der efter sagens omstændigheder er bestemte grunde til at antage, at sigtede vil vanskeliggøre forfølgningen i sagen, navnlig ved at fjerne spor eller advare eller påvirke andre.

Efter retsplejelovens stk. 2 kan en sigtet endvidere varetægtsfængsles, når der foreligger en særligt bestyrket mistanke om, at han har begået 1) en

lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, og som efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover, og hensynet til retshåndhævelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod, eller 2) en overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, § 119 b, § 123, § 134 a, § 192 a, stk. 2, § 218, § 222, § 225, jf. § 216, stk. 2, § 218 eller § 222, § 235, stk. 1, §§ 243-246, § 250 eller § 252 eller en overtrædelse af straffelovens § 232 over for et barn under 15 år, såfremt lovovertrædelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed kan ventes at ville medføre en ubetinget dom på fængsel i mindste 60 dage og hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod. Bestemmelsen om retshåndhævelsesarrest er baseret på en nøje foretaget afvejning mellem hensynet til retsfølelsen over for hensynet til den sigtedes retssikkerhed, jf. Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 728/1974 om varetægtsfængsling i voldssager, s. 27ff.

Som det fremgår af Rigsadvokatens udtalelse, kan varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 3, ikke anvendes, hvis fortsat frihedsberøvelse vil stå i misforhold til bl.a. den retsfølge, som kan ventes, hvis den sigtede findes skyldig. I denne vurdering indgår muligheden for at opnå prøveløsladelse til normal tid, jf. straffelovens § 38, stk. 1.

Efter retsplejelovens § 969, stk. 2, har kæremål ikke opsættende virkning, medmindre det modsatte bestemmes enten af den ret, som har truffet afgørelse, eller af den ret for hvilken kære rejses. Det beror således på en konkret vurdering, om der i den enkelte sag skal gives et kæremål opsættende virkning, hvilket jeg ikke har til hensigt at ændre på.

3. Danmarks sikkerhed er selvsagt en af regeringens højeste prioriteter. Derfor nedsatte den forrige justitsminister i december 2020 en indsatsgruppe ("Bjelkegruppen"), som siden da har arbejdet på at styrke Danmarks indsats i forhold til terrordømte og andre personer, der udviser tegn på radikalisering – både i fængslerne og efter, de er løsladt. Bjelkegruppen afgav i oktober 2021 sin første delrapport, hvori det bl.a. anbefales, at det undersøges, om der kan indsættes et farlighedskriterium i retsplejeloven § 762, stk. 1, således at en sigtet person kan varetægtsfængsles, hvis den sigtede vurderes at udgøre en fare for statens sikkerhed eller en alvorlig trussel mod den offentlige orden og sikkerhed i forbindelse med løsladelse fra varetægtsfængsling. Justitsministeriet har på den baggrund iværksat en høring af Politiets Efterretningstjeneste (PET) med henblik på, at Justitsministeriet kan foretage en nærmere undersøgelse af, om der inden for rammerne af bl.a.

Danmarks internationale forpligtelser vil kunne indskrives et farlighedskriterium for varetægtsfængsling i retsplejelovens § 762, stk. 1.